

บทคัดย่อ

ปรากฏการณ์การเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติของหญิงไทย เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นนานกว่า 3 ศตวรรษแล้ว ประเทศไทยทางที่สำคัญของการเดินทางข้ามชาติของหญิงไทยสองประเทศ คือ เยอรมนี และ ญี่ปุ่น จำนวนผู้หญิงไทยที่เดินทางเข้าไปทำงานในทั้งสองประเทศนี้ก็ยังเพิ่มขึ้นอย่าง สม่ำเสมอทุกปีจนถึงปัจจุบันนี้ กติกรรมระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Convention on Civil and Political Rights (ICCPR) ให้การรับรองสิทธิของผู้หญิง ใน การเลือกสถานที่อยู่อาศัย การย้ายถิ่นจึงเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้หญิง ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของ รัฐบาลที่จัดต้อง ดูแล คุ้มครอง ป้องกัน และให้ความช่วยเหลือแก่หญิงที่เดินทางย้ายถิ่น

การศึกษาวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ ที่จะศึกษากระบวนการย้ายถิ่นเพื่อขยายแรงงานข้ามชาติของ หญิงไทย โดยเน้นที่สาเหตุปัจจัยของการย้ายถิ่น รวมทั้งความต้องการ แรงงานฯ เพื่อจัดทำข้อเสนอ เชิงนโยบาย เพื่อการป้องกันปัญหาอันเกิดจากการย้ายถิ่นแรงงาน ซึ่งผู้หญิงยอมรับได้ โดยการ วิเคราะห์เชิงคุณภาพจากข้อมูลที่ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงบรรยายผู้หญิงผู้ย้ายถิ่น 33 คนในเยอรมนี และ 16 คนในญี่ปุ่น รวมทั้งศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่ตีพิมพ์แล้ว

ผลของการศึกษาวิจัยชี้ให้เห็นว่า ในช่วงเวลา 30 ปีของการเคลื่อนย้ายแรงงานหญิงไทยข้าม ชาติ มีความเปลี่ยนแปลงน้อยมากในหลาย ๆ ด้าน คือ ผู้หญิงที่ย้ายถิ่นยังคงเป็นที่มีถิ่นกำเนิดใน ภาคอีสาน และเหนือ และยังคงเป็น 3 กลุ่มหลักคือ แม่ที่เลี้ยงดูลูกเพียงลำพัง หญิงบริการทางเพศ ต่อชายต่างชาติ และหญิงโสดที่ต้องการกราบนะทางเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการ ตัดสินใจย้ายถิ่นแรงงานข้ามชาติ ก็ยังคงเป็นความด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจ การเกิดขึ้นของ“วัฒน ธรรมการย้ายถิ่น” และ การคงอยู่ของเครือข่ายทางสังคมก็ยังเป็นตัวช่วยอำนวยความสะดวกในการ เดินทาง ผู้หญิงมองการย้ายถิ่นแรงงานข้ามชาติเป็นหนทางที่จะยกฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ที่ ผู้หญิงมองไม่เห็นทางเลือกในสังคมไทย บอยครั้งที่การเดินทางข้ามชาตินี้เป็นไปโดยผ่านกระบวนการ อาชญากรรมข้ามชาติ อันเชื่อมโยงกับการค้ามนุษย์ ทั้งนี้ เพราะผู้หญิงมองไม่เห็นทางเลือกในการ เดินทางอื่น ในประเทศไทยทางแรงงานหญิงไทยข้ามชาติต้องประสบกับปัญหาเนื่องจากขาดความ รู้เกี่ยวกับประเทศไทยทางแรงงาน และไม่มีความรู้ด้านภาษาพื้นฐาน จากผลการศึกษาข้างต้นได้นำเสนอ ข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลไทยและรัฐบาลประเทศปลายทาง ในเชิงนโยบายและมาตรการในการช่วย เหลือหญิงไทยผู้ย้ายถิ่น และเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น